

Winterbanden

Mijn oom overleed op 28 november van het vorige jaar. Op de ochtend van zaterdag 4 december reisden wij daarom, ondanks de waarschuwingen voor extreem weer in het westen van het land, af naar Hoorn voor de begrafenis. Wij zijn mijn zus, mijn oude vader en ikzelf. De avond ervoor waren we nog ernstig in vertwijfeling, maar na enige discussie kon het volgens mijn zus toch eigenlijk geen kwaad... mits we met haar auto zouden gaan. Onder haar auto, zo betoogde zij, zaten namelijk winterbanden. Omdat ik nog niet meteen overtuigd was, benadrukte ze nog eens extra dat 'je echt het verschil kon merken'.

Een inmiddels gevleugelde uitspraak die ik die weken al vaker had gehoord van vrienden maar ook van onbekenden op het acht uur journaal die in 40 kilometer file tijdens chaotische sneeuwtaferelen vastzaten en vol trots vertelden dat ze over winterbanden beschikten (en dus het verschil merkten).

Hoe dichter we in de buurt van Amsterdam kwamen, hoe slechter het weer werd. Ik vroeg me nog even hardop af of we toch misschien niet rechtsomkeer zouden moeten maken, mijn oom zou daar vast alle begrip voor hebben gehad. Maar anderzijds, we waren nu al zo ver gekomen en we hadden tenslotte winterbanden. En dus reden we vol goede moed voort. Inmiddels reden de auto's om ons heen nog slechts stapvoets op alleen de rechterbaan van de snelweg. Alleen een enkeling waagde zich op de linkerbaan en reed daar in mijn optiek toch eigenlijk net iets te hard. Op enig moment reden ook wij op de linkerbaan, want zo stelde mijn zus, met winterbanden had je nu eenmaal meer grip (echt, ze kon alweer het verschil merken) en dus kon je ook best iets harder rijden. Vanaf de achterbank stelde ik voor om het toch maar iets rustiger aan te doen, maar dat vond ze echt onzin. Die winterbanden zaten er tenslotte niet voor niets onder. Gelukkig begon het niet lang daarna zo hard te sneeuwen, dat we als vanzelf weer op de rechterrijbaan terechtkwamen. Er zat een brokje ijs onder de ruitenwischer geplakt waardoor de sneeuw niet goed van de voorruit werd weggepoetst en mijn zus onvoldoende zicht had om nog hard te kunnen doorrijden. Zouden er al winterruitenwissers in omloop zijn?

Mijn zus illustreerde hier toch maar weer mooi het fenomeen dat inmiddels bekend staat als de veiligheidsparadox: naarmate we meer veiligheidsmaatregelen treffen, wanen we ons veiliger en nemen we juist daardoor weer meer risico's.¹ Aan de bekende voorbeelden die deze paradox illustreren, namelijk dat de invoering van de autogordel en de airbag niet tot een vermindering van

het aantal verkeerslachtoffers heeft geleid, kunnen we mogelijk het voorbeeld van de winterbanden gaan toevoegen. Ik vermoed tenminste, op basis van een inderdaad zeer beperkte steekproef, dat automobilisten met winterbanden zich net als mijn zus veiliger voelen en daardoor op besneeuwde wegen juist harder gaan rijden en daarmee meer risico's nemen. Een interessante onderzoeksvraag is daarmee of het aantal extra ongevallen tijdens die winterse dagen – gelukkig grotendeels blikshade – nu procentueel meer veroorzaakt is door auto's met of zonder winterbanden.

Mocht ik gelijk hebben in mijn aanname dan heeft dat natuurlijk grote consequenties. Verzekeraars zouden dan redelijkerwijs gesproken de premies voor auto's met winterbanden moeten verhogen vanwege de grotere kans op ongevallen.

Ook de Duitse wetgever moet zich dan nog eens achter de oren krabben: daar is immers sinds 1 december van afgelopen jaar het gebruik van winterbanden verplicht gesteld tijdens winterse omstandigheden. Wellicht dat het de verkeersveiligheid meer bevordert als juist het omgekeerde wettelijk wordt geregeld: tijdens gevaarlijke omstandigheden wordt iedereen verplicht om zijn winterbanden te verwisselen voor banden met een afgesleten profiel zodat de constante bewustwording van slipgevaar automobilisten doet kiezen voor een veiliger rijgedrag.

En dan zou het uiteindelijk toch maar goed zijn dat mijn winterbanden nog steeds opgestapeld in de schuur liggen vanwege een dan te beredeneren luiheid. 🔥

Auteur >> Astrid Scholtens, Hoofd Onderzoek Crisislab

1. J. Adams (1995). *Risk*, London. In de meicolumn van het vorige jaar refereerde ik ook aan dit onderzoek (zie www.crisislab.nl/wordpress/astrid-scholtens/).